

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2542

Vragen van de leden **Van Aalst** en **Helder** (beiden PVV) aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu en de Minister van Veiligheid en Justitie over *het bericht «Twee conducteurs mishandeld door treinreizigers»* (ingezonden 19 juli 2017).

Antwoord van Staatssecretaris **Dijkema** (Infrastructuur en Milieu) en van Minister **Blok** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 28 augustus 2017).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht op nos.nl: «Twee conducteurs mishandeld door treinreizigers»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe is het mogelijk dat er, na al de genomen maatregelen, nog steeds conducteurs en agenten gemolesteerd worden?

Antwoord 2

Wij betreuren het dat personeel in een publieke functie, zoals het ov, te maken kan krijgen met geweld en agressie. We vinden dat iedereen in het ov, personeel en reizigers, zich veilig moet voelen. Vandaar dat we, samen met alle partijen uit de sector, maatregelen opstellen en laten uitvoeren. In maart 2015 zijn er door het Rijk, NS, ProRail en vakbonden acht maatregelen afgesproken om de sociale veiligheid op en rond het spoor te vergroten²:

1. Extra ondersteuning op de trein op risicolijnen en risicomomenten;
2. Meer cameratoezicht op stations en proef met beeldschermen;
3. Cameratoezicht in treinen;
4. Versneld in gebruik nemen van de ov-chipkaart toegangspoortjes;
5. Intensivering van de samenwerking tussen NS en politie;
6. Stationsverbod versneld invoeren;
7. «Lik-op-stuk» aanpak bij overtredingen;
8. Inzet op hulpverlening en opvang overlastgevers.

¹ NOS.nl, 18 juli 2017, <http://nos.nl/artikel/2183782-twee-conducteurs-mishandeld-door-treinreizigers.html>

² Kamerstuk 28 642, nr. 86

Deze maatregelen worden momenteel geëvalueerd. Hierover zult u in het najaar worden geïnformeerd.

Gezamenlijk met alle betrokken partijen in de ov-sector (overheden, vervoerders, politie en vakbonden) hebben we daarnaast in oktober 2016 het integrale Actieprogramma Sociale Veiligheid³ vastgesteld. Dit actieprogramma is opgesteld op basis van de *high impact crime*-aanpak (HIC-aanpak) en richt zich op het gehele ov. Het omvat 23 maatregelen en heeft duidelijke doelstellingen. Voorbeelden van maatregelen zijn het uniformeren van incidentregistratie, een pilot om verhaalschade in rekening te brengen bij overlastplegers en het particulier inhuren van BOA's in het ov. In het najaar van 2017 zult u een voortgangsbericht van het actieprogramma ontvangen. Tevens laten wij de objectieve en subjectieve veiligheid tweejaarlijks monitoren middels de personeelsmonitor en jaarlijks middels de ov-klantenbarometer.

Vraag 3

Bent u bereid om een algeheel vervoersverbod en hogere straffen op te leggen voor idioten die hun handen niet thuis kunnen houden?

Antwoord 3

De mogelijkheid om de toegang tot het openbaar vervoer te ontzeggen, bestaat al sinds 1 januari 2001. Hiermee kan de vervoerder een reisverbod (of ov-verbod) opleggen. Sinds 1 mei 2015 is het ook mogelijk een verblijfsverbod (of stationsverbod) op te leggen. In het AO van 13 september 2016 (Kamerstuk 28 642, nr. 87) heeft de Staatssecretaris van IenM toegezegd het reisverbod te evalueren en de uitkomsten met de Tweede Kamer te delen. Uit de evaluatie, die nu wordt uitgevoerd, zal blijken hoeveel reisverboden er sinds de introductie zijn opgelegd, wat de criteria zijn om een reisverbod uit te reiken, wat de procedure is en hoe er wordt gehandhaafd. De evaluatie zal dit najaar met u gedeeld worden. Met de evaluatie van het reisverbod wordt inzicht verkregen in de praktijkervaringen van de verschillende partijen met het reisverbod. Er is in algemene zin sprake van een hogere strafeis bij gevallen van geweld tegen medewerkers in publieke dienst.

Vraag 4

Bent u bereid om beveiligingspersoneel van NS uit te rusten met wapenstok en pepperspray?

Antwoord 4

De BOA in het openbaar vervoer (BOA-domein IV), waaronder de medewerker Veiligheid & Service (beveiligingspersoneel, V&S) van NS, kan op dit moment optioneel beschikken over handboeien en/of een wapenstok, maar niet over pepperspray. Van de optie te kunnen beschikken over een wapenstok maakt NS op dit moment geen gebruik. NS heeft verder desgevraagd laten weten dat zij geen aanleiding ziet om een uitbreiding van de geweldsmiddelen, zoals pepperspray, aan te vragen. Zie ook de brief van de Minister van VenJ op 19 april 2016 waarin wordt ingegaan op de motie van Van Helvert en De Boer welke de regering verzoekt om in overleg met NS te verkennen of de huidige bevoegdheden en geweldsmiddelen van de V&S medewerkers nog passend zijn bij de taken die van hen worden verwacht⁴. Naar aanleiding van het AO op 13 september 2016 is opnieuw contact gezocht met NS en is het eerdere standpunt bevestigd. V&S medewerkers bewaken de veiligheid op de treinen en de stations. Hun taken zijn met de huidige bevoegdheden en de huidige toegekende geweldsmiddelen uit te voeren. Zij handhaven wet- en regelgeving en de NS-huisregels en spreken mensen zo nodig aan op hun gedrag. Indien noodzakelijk geven zij een aanwijzing, een bekeuring of houden reizigers aan. Uitgangspunt is dat NS-personeel dat doet op een de-escalerende en servicegerichte manier. Onder meer in het kader van het de evaluatie van de acht maatregel uit het onderzoeksrapport Sociale veiligheid op het spoor en integraal Actieprogramma Sociale Veiligheid is er regelmatig contact met NS, en blijven wij de situatie monitoren.

³ Kamerstuk 28 642, nr. 94

⁴ Kamerstuk 28 642, nr. 83

Als er bij NS of andere vervoerders wensen opkomen ten aanzien van de bevoegdheden van BOA's, kunnen zij dit inbrengen.

Vraag 5

Bent u bereid om een daderprofiel in beeld te brengen van deze constante stroom van geweldsdelicten?

Antwoord 5

Conform de motie Madlener⁵, waarin verzocht werd een daderprofiel op te stellen van de plegers van geweldsincidenten in het openbaar vervoer, hebben wij hiernaar onderzoek laten uitvoeren. Op 13 juni 2016 is het rapport «Daders op het spoor» aan de Tweede Kamer aangeboden. Het rapport ligt, naast de inbreng van vervoerders en vakbonden, ten grondslag aan het integrale Actieprogramma Sociale Veiligheid.

Vraag 6

Bent u bereid om een openbare database aan te leggen om alle vervoerders «real-time» op de hoogte te houden van mensen met een algeheel vervoersverbod?

Antwoord 6

In de evaluatie van het reisverbod, waar ik u in het antwoord op vraag 3 over informeerde en welke dit najaar met u gedeeld zal worden, wordt een eventuele rol van een database meegenomen.

⁵ Kamerstuk 29 984, nr. 597